

MINISTERSTWO
FUNDUSZY I POLITYKI
REGIONALNEJ

**Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego w dn.
18-25.05.2020 r., wśród uczniów ostatnich klas szkół
ponadpodstawowych na terenie miasta Sokołów Podlaski**

Sokołów Podlaski 2020

Informacje wstępne

Badanie ankietowe było prowadzone na terenie miasta Sokołów Podlaski w dniach 18-25 maja 2020 r. w formie kwestionariusza internetowego (CAWI). Badanie zostało skierowane do uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych (absolwentów).

Badanie miało na celu pogłębienie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej w zakresie przyszłych wyborów ścieżki edukacyjnej i zawodowej młodzieży szkół ponadpodstawowych i ich aktywności życiowej, stosunku do problematyki przedsiębiorczości, oceny miejsca zamieszkania i lokalnego rynku pracy. Badanie było przeprowadzone przez Urząd Miasta Sokołów Podlaski we współpracy ze Związkiem Miast Polskich – Partnera Programu „Rozwój lokalny”.

Uczestnikami ankiety byli absolwenci szkół zlokalizowanych na terenie miasta Sokołów Podlaski:

- Zespołu Szkół Salezjańskich „Lux Sapientiae” w Sokołowie Podlaskim - Salezjańskiego Liceum Ogólnokształcącego w Sokołowie Podlaskim,
- Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wł. St. Reymonta w Sokołowie Podlaskim,
- I Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Sokołowie Podlaskim,
- Zespołu Szkół Nr 1 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Sokołowie Podlaskim.

Ankieta składała się z 4 modułów: miasto, edukacja, rynek pracy, aktywność życiowa, zawierających 23 pytań zasadniczych i 7 pytań metryczkowych (łącznie 32 pytań).

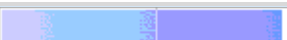
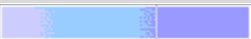
Struktura badanych

- Ogólna populacja badanych (tj. uczniowie ostatnich roczników szkół ponadpodstawowych w roku szkolnym 2019/2020) wynosiła 270 osób.
- W raporcie prezentowane są rozkłady częstości odpowiedzi wszystkich respondentów biorących udział w badaniu: tj. 168 osób.

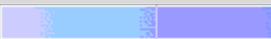

Ankieta dotycząca planów edukacyjnych i zawodowych młodzieży obejmowała 23 pytania (w tym 4 pytania zawierały podpunkty, rozwijając ankietę do 28 pytań).

W ankiecie udział wzięło 168 osób będących uczniami ostatnich roczników szkół ponadpodstawowych w roku szkolnym 2019/2020 z terenu miasta Sokołów Podlaski.

Wśród ankietowanych (115 osób – 68,45% ogółu) 61 osób (36,31%) to kobiety, 54 – mężczyźni (32,14%).

M.1. Proszę, zaznacz swoją płęć:			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Kobięta	61	 36,31%
	Męzczyzna	54	 32,14%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 68,45%			

Z terenu miasta pochodzi 59 osób (35%), z terenu powiatu – 38 (22,62%), spoza powiatu – 18 (10,71%).

M.2. Proszę, zaznacz miejsce zamieszkania:			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Sokołów Podlaski	59	 35,12%
	Poza Sokołowem Podlaskim na terenie powiatu	38	 22,62%

Poza Sokołowem Podlaskim poza powiatem	18		10,71%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 68,45%			

Spośród ankietowanych (115 osób, 68,45%) 69 osób (41,07%) uczęszczało do liceum, 36 (21,43%) – do technikum, 10 (5,95%) – do szkoły branżowej I stopnia.

M.3. Proszę, zaznacz do jakiej szkoły uczęszczasz:			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Liceum	69	 41,07%
	Technikum	36	 21,43%
	Szkoła Branżowa I stopnia	10	 5,95%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 68,45%			

Sytuacja zawodowa rodziców ankietowanych

Ankietowani (115 osób, 68,45%) udzielili informacji dotyczących poziomu wykształcenia i sytuacji zawodowej rodziców.

Wśród matek dominuje wykształcenie wyższe (42 osoby – 25%), następnie średnie (34 – 20,24%), zawodowe (21 – 12,50%), podstawowe (3 – 1,79%). 15 osób (8,93%) nie posiadało wiedzy na ten temat.

M.4.1. Proszę, zaznacz wykształcenie matki:			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Podstawowe	3	 1,79%
	Zawodowe	21	 12,50%
	Średnie	34	 20,24%
	Wyższe	42	 25,00%
	Nie jestem zorientowany/a	15	 8,93%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 68,45%

Wśród ojców respondentów dominują osoby z wykształceniem zawodowym (37 – 22,02%), następnie ze średnim i wyższym (po 26 osób w każdej grupie – po 15,48%), podstawowym (4 – 2,38%). 22 osoby (13,10%) nie posiadały wiedzy na ten temat.

M.4.2. Proszę, zaznacz wykształcenie ojca:			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Podstawowe	4	2,38%
	Zawodowe	37	22,02%
	Średnie	26	15,48%
	Wyższe	26	15,48%
	Nie jestem zorientowany/a	22	13,10%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 68,45%			

Dominującą grupę stanowią matki pracujące na etat (72 osoby – 42,86%), następnie prowadzące własną firmę lub gospodarstwo rolne (w obu grupach po 9 osób – 5,36%), prowadzące gospodarstwo domowe (6 – 3,57%), pracujące bez etatu (wolny zawód, freelancer, umowa zlecenie/ dzieło) lub bezrobotne (w obu grupach po 4 osoby – 2,38%), będące na rencie (3 – 1,79%) i emeryturze (1- 0,60%). 7 ankietowanych (4,175) nie posiada wiedzy na ten temat.

M.5.1. Proszę, wskaż sytuację zawodową matki:			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Prowadzi własną firmę	9	5,36%
	Jest pracownikiem (praca na etat)	72	42,86%

Pracuje bez etatu (wolny zawód, freelancer, umowa zlecenie/dzieło)	4		2,38%		
Prowadzi gospodarstwo rolne	9		5,36%		
Prowadzi gospodarstwo domowe	6		3,57%		
Jest bezrobotna	4		2,38%		
Jest rencistką	3		1,79%		
Jest emerytką	1		0,60%		
Nie jestem zorientowany/a	7		4,17%		
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 68,45%					

Dominującą grupę stanowią ojcowie pracujący na etat (52 – 30,95%), następnie prowadzący własną firmę (22 -13,10%), gospodarstwo rolne (18 – 10,71%), pracujący bez etatu (2- 1,19%), prowadzący gospodarstwo rolne (2- 1,19%) i bezrobotni (2- 1,19%). 17 ankietowanych (10,12%) nie posiada wiedzy na ten temat.

M.5.2. Proszę, wskaż sytuację zawodową ojca:					
	Odpowiedzi	Liczba	%		
	Prowadzi własną firmę	22		13,10%	
	Jest pracownikiem (praca na etat)	52		30,95%	
	Pracuje bez etatu (wolny zawód, freelancer, umowa zlecenie/dzieło)	2		1,19%	
	Prowadzi gospodarstwo rolne	18		10,71%	

Prowadzi gospodarstwo domowe	2		1,19%		
Jest bezrobotny	2		1,19%		
Jest rencistą	0		0,00%		
Jest emerytem	0		0,00%		
Nie jestem zorientowany/a	17		10,12%		
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 68,45%					

W gospodarstwach domowych ankietowanych (115 osób, 68,45%) u 57 osób (33,93%) wystarcza pieniędzy bez potrzeby oszczędzania. U 31 osób (18,45%) także wystarcza pieniędzy, jednak na poważniejsze zakupy muszą oszczędzać. Rodziny 11 osób (6,55%) mogą pozwolić sobie na pewien luksus, natomiast po 2 rodziny (1,19%) musi oszczędzać na co dzień lub nie starcza im na podstawowe potrzeby. 12 ankietowanych (7,14%) nie miało wiedzy na ten temat.

M.6. Które z wymienionych określeń najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Twoim domu:					
	Odpowiedzi	Liczba	%		
	Możemy pozwolić sobie na pewien luksus	11		6,55%	
	Starcza nam na wiele bez specjalnego oszczędzania	57		33,93%	
	Starcza nam na co dzień, ale musimy oszczędzać na poważniejsze zakupy	31		18,45%	
	Musimy na co dzień oszczędnie gospodarować	2		1,19%	

Nie starcza nam na podstawowe potrzeby	2		1,19%
Nie jestem zorientowany/a	12		7,14%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 68,45%			

M.7. Proszę, wpisz nazwę szkoły do jakiej uczęszczasz:			
	Liczba		%
	115		68,45%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 68,45%			

Ocena jakości życia w mieście

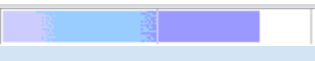

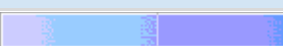

Moduł Miasto

W pierwszym pytaniu ankietowani zostali poproszeni o przedstawienie postrzegania miasta przez osoby młode. Pytanie drugie bada jakie aspekty w ogóle biorą młodzi ludzie pod uwagę w swoich rozważaniach na temat tego „gdzie będę mieszkać”, a także sprawdza na ile miasto jest atrakcyjne w aspektach, które są dla młodych ludzi ważne. W tych dwóch pierwszych pytaniach poruszony jest wątek przedsiębiorczości, rynku pracy, edukacji.

1. Dla kogo Sokołów Podlaski jest dobrym miejscem do życia i rozwoju?

Na powyższe pytanie odpowiedzi udzieliły 154 osoby (91,67%). Według ankietowanych miasto jest najlepsze dla osób starszych (92 osoby – 54,76%), rodzin z dziećmi (62 – 36,90%), dla dzieci (56 – 33,33%) oraz dla osób z wykształceniem technicznym (49 – 29,17%). Do grup, dla których miasto nie jest dobrym miejscem do życia i rozwoju należą: młodzież i studenci (28- 16,67%), obcokrajowcy (22 – 13,10%), osoby przedsiębiorcze (16 - 9,52%) oraz osoby z wyższym wykształceniem (5 – 2,98%).

6 osób udzieliło innych odpowiedzi, w tym: dla nikogo, dla biednych, „dla osób starszych, bo w zasadzie starsi ludzie niewiele potrzebują – kilka sklepów, apteka i well done”.

1. Dla kogo Sokołów Podlaski jest dobrym miejscem do życia i rozwoju?			
Można wskazać więcej niż jedną odpowiedź.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Dla dzieci	56	 33,33%
	Dla młodzieży, studentów	28	 16,67%
	Dla osób starszych	92	 54,76%
	Dla rodzin z dziećmi	62	 36,90%
	Dla osób przedsiębiorczych	16	 9,52%

	Dla osób z wyższym wykształceniem	5		2,98%
	Dla osób z wykształceniem technicznym, branżowym, mających fach w ręku	49		29,17%
	Dla obcokrajowców	22		13,10%
	Inne, jakie?	6		3,57%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 154 / 91,67%				

Lp.	Treść odpowiedzi (Inne, jakie?)
1	dla nikogo
2	Dla nikogo es
3	Dla biednych,
4	Nie wiem
5	Dla osób starszych, bo w zasadzie starsi ludzie niewiele potrzebują-kilka sklepów, apteka i well done
6	Dla nikogo, miasto umiera

2. Czy Sokołów Podlaski jest dla Ciebie dobrym miejscem do życia i rozwoju?

Na pytanie odpowiedziały 153 osoby (91,07%). Dominująca była odpowiedź przecząca – 98 osób (58,33%). Twierdząco odpowiedziało 55 ankietowanych (32,74%).

2. Czy Sokołów Podlaski jest dla Ciebie dobrym miejscem do życia i rozwoju?	
Proszę wskazać jedną odpowiedź.	
Odpowiedzi	Liczba %
Tak	55 32,74%
Nie	98 58,33%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 153 / 91,07%	

3. Co zachęca Ciebie do mieszkania w Sokołowie Podlaskim, a co do jego opuszczenia?

W pytaniu zawarto 17 czynników z 3 wariantami odpowiedzi (zachęca do zamieszkania, zachęca do opuszczenia, nie biorę tego pod uwagę). Pozwala

to określić, które z czynników w największym stopniu oddziałują na decyzję o pozostaniu lub opuszczeniu miasta.

Na pytanie odpowiedziało 140 osób (83,33%).

Do czynników w największym stopniu zachęcających do pozostania należą: relacje z przyjaciółmi i znajomymi (102 osoby – 60,71%), więzi rodzinne (51 – 30,36%), bezpieczeństwo w mieście (92 – 54,76%), jakość powietrza (78 – 46,43%), estetyka miasta (66 – 39,29%), oferta kulturalna i sportowa (65 – 38,69%), skomunikowanie z większymi miastami (56 – 33,33%), atrakcyjność terenów rekreacyjnych (55 – 32,74%) oraz relacje z sąsiadami (51 – 30,36%).

Do czynników najbardziej zniechęcających do pozostania w mieście należą: możliwości do kontynuowania nauki (103 osoby – 61,31%), atrakcyjność ofert pracy (100 – 59,52%), wysokość zarobków (99 – 58,93%), komunikacja w mieście (89 – 52,98%), oferta rozrywkowa i komercyjna (71 – 42,26%), warunki do otwarcia i prowadzenia własnej firmy (70 – 41,76%), atrakcyjność terenów rekreacyjnych (57 – 33,93%), skomunikowanie z większymi miastami (54 – 32,14%), dostępność i jakość mieszkań (52 – 30,95%) oraz oferta kulturalna i sportowa (51 – 30,36%).

W obu powyższych grupach powtarza się kilka czynników, które jednocześnie zachęcają i zniechęcają do pozostania w mieście: oferta kulturalna i sportowa, atrakcyjność terenów rekreacyjnych oraz skomunikowanie z większymi miastami.

Przy podejmowaniu decyzji o pozostaniu lub opuszczeniu Sokołowa Podlaskiego najmniej istotne były: aktywność społeczna i współdziałanie mieszkańców (65 osób – 38,69%), relacje z sąsiadami (62 – 36,90%), dostępność i jakość mieszkań (40 – 23,81%) oraz warunki do otwarcia i prowadzenia własnej firmy (40 – 23,81%).

3. Co zachęca Ciebie do mieszkania w Sokołowie Podlaskim, a co do jego opuszczenia?		Proszę odnieść się do każdego wiersza wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź.		
		zachęca do mieszkania	zachęca do opuszczenia	nie biorę tego pod uwagę
	Atrakcyjność ofert pracy	12 7,14%	100 59,52%	28 16,67%
	Wysokość zarobków	10 5,95%	99 58,93%	31 18,45%
	Oferta kulturalna i sportowa	65 38,69%	51 30,36%	24 14,29%

	Oferta rozrywkowa, komercyjna	42 25,00%	71 42,26%	27 16,07%
	Możliwości do kontynuowania nauki	22 13,10%	103 61,31%	15 8,93%
	Warunki do otwarcia i prowadzenia własnej firmy	30 17,86%	70 41,67%	40 23,81%
	Estetyka miasta i jakość przestrzeni publicznych	66 39,29%	50 29,76%	24 14,29%
	Atrakcyjność terenów rekreacyjnych	55 32,74%	57 33,93%	28 16,67%
	Bezpieczeństwo w mieście	92 54,76%	24 14,29%	24 14,29%
	Jakość powietrza	78 46,43%	30 17,86%	32 19,05%
	Komunikacja w mieście	31 18,45%	89 52,98%	20 11,90%
	Skomunikowanie z większymi miastami	56 33,33%	54 32,14%	30 17,86%
	Dostępność i jakość mieszkań	48 28,57%	52 30,95%	40 23,81%
	Relacje z przyjaciółmi, znajomymi	102 60,71%	16 9,52%	22 13,10%
	Więzi rodzinne	100 59,52%	12 7,14%	28 16,67%
	Relacje z sąsiadami	51 30,36%	27 16,07%	62 36,90%
	Aktywność społeczna i współdziałanie mieszkańców	30 17,86%	45 26,79%	65 38,69%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 140 / 83,33%				

4. Co wyróżnia Sokołów Podlaski? Co jest jego cechą charakterystyczną? Z czym lub z kim Ci się kojarzy?

Na pytanie odpowiedziało 130 osób (77,38%).

Wśród najczęściej pojawiających się odpowiedzi pojawiły się:

- Zakłady Mięsne „Sokołów”,
- Cukrownia,
- dom rodzinny oraz przyjaciele,
- Zespół Pieśni i Tańca „Sokołowianie” oraz Sokołowski Ośrodek Kultury,
- Plac ks. Brzóska wraz z dbałością o pamięć narodową i tradycję,
- sieć sklepów Topaz,
- bliskość natury.

4. Co wyróżnia Sokołów Podlaski? Co jest jego cechą charakterystyczną? Z czym lub z kim Ci się kojarzy?			
	Liczba	%	
	130	77,38%	
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 130 / 77,38%			

5. Gdyby mogło się spełnić jedno Twoje życzenie i marzenie dotyczące Sokołowa Podlaskiego, jak by ono brzmiało?

Na pytanie odpowiedziało 128 osób (76,19%).

Wśród najczęściej pojawiających się odpowiedzi pojawiły się:

- więcej miejsc do spotkań (kawiarni, miejsc na grilla, tworzenie łąk kwiatowych),
- obwodnica i poprawa stanu dróg,
- rozwój komunikacji miejskiej i podmiejskiej,
- lepsze zarobki,
- budowa lodowiska, aquaparku i zalewu,
- inwestowanie w młodych ludzi,
- rozwój szkolnictwa wyższego,
- większy nacisk na ochronę środowiska (recykling śmieci, monitorowanie jakości powietrza, egzekwowanie przepisów dot. jakości paliw spalanych w piecach i eliminacja „kopciuchów”),
- większa tolerancja wśród lokalnej społeczności.

5. Gdyby mogło się spełnić jedno Twoje życzenie i marzenie dotyczące Sokołowa Podlaskiego, jak by ono brzmiało?		
	Liczba	%
	128	76,19%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 128 / 76,19%		

Moduł Edukacja

Drugi moduł „edukacja” (pytania 6-9) zawiera pytania o plany zawodowe, ocenę doradztwa zawodowego i ocenę jakości nauczania (ankieta pomija informacje, które są gromadzone przez szkołę. Ocena jakości edukacji odbywa się przede wszystkim przez ocenę efektów nauczania praktycznego, tak aby dać odpowiedzi na takie pytania jak na ile młody człowiek czuje się pewnie na rynku pracy po opuszczeniu szkoły, jakie ma wyobrażenie o rynku pracy, itd. Dokonywane jest podsumowanie nauczania w szkole przez wskazanie jej atutów.

6. Z czyjej/czyich rad(y) najczęściej korzystasz planując dalszą edukację i rozwój zawodowy?

Na pytanie odpowiedziało 127 osób (75,60%).

Największa grupa ankietowanych korzysta z porad rodziny (97 osób- 57,74%), bliskich (przyjaciele, znajomi) (67 – 39,88%) oraz mediów (30,36%). Wśród innych źródeł szukania rad wymieniono: pracodawców (25 – 14,88%), nauczycieli (15 – 8,93%) oraz ulotki i publikacje (14 – 8,33%). 5 osób skorzystało z konsultacji z doradcą zawodowym. Pozostali samodzielnie podejmują decyzje.

6. Z czyjej/czyich rad(y) najczęściej korzystasz planując dalszą edukację i rozwój zawodowy?		

Proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi.		
	Odpowiedzi	Liczba
		%
	Rodzina	97
		57,74%

	Koledzy, przyjaciele, sympatia	67		39,88%
	Nauczyciele	15		8,93%
	Doradcy zawodowi	5		2,98%
	Media (Internet, TV, prasa)	51		30,36%
	Ulotki, informatory, publikacje	14		8,33%
	Pracodawcy/ potencjalni pracodawcy	25		14,88%
	Kogoś innego, kogo?	5		2,98%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 127 / 75,60%				

Lp.	Treść odpowiedzi (Kogoś innego, kogo?)
1	Sam zwykle podejmuje decyzje w tej sprawie
2	Ze swoich rad, bo nikt mi nigdy dobrze nie doradzi
3	koksów
4	ja
5	Siebie samej

7. Co zamierzasz po ukończeniu nauki w szkole średniej?

Na pytanie odpowiedziało 127 osób (75,60%).

Największa grupa ankietowanych planuje kontynuować naukę i jednocześnie podjąć pracę (58 osób – 34,52%) lub skupić się na kontynuacji nauki (35 – 20,83%). 23 osoby chciałyby podjąć pracę (13,69%), natomiast 10 (5,95%) jeszcze nie zdecydowało.

7. Co zamierzasz po ukończeniu nauki w szkole średniej?			
Proszę wskazać jedną odpowiedź.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Kontynuować naukę	35	 20,83%
	Podjąć pracę	23	 13,69%
	Kontynuować naukę i pracować	58	 34,52%

Jeszcze nie wiem	10		5,95%
Inne, jakie?	2		1,19%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 127 / 75,60%			

Lp.	Treść odpowiedzi (Inne, jakie?)
1	Podjąć prace u grabka
2	kopać rowy

7.1. Gdzie chcesz kontynuować naukę?

Na pytanie odpowiedziały 94 osoby (55,95%) (w pytaniu 7 chęć kontynuowania nauki wyraziły 93 osoby).

Dominującym kierunkiem wśród ankietowanych są studia licencjackie/inżynierskie a następnie magisterskie (52 osoby – 30,95%) lub studia I stopnia (12 – 7,14%). Do innych możliwości branych pod uwagę należą: szkoła branżowa II stopnia i studia (5 - 2,98%), szkoła branżowa II stopnia, kursy, szkoła policealna (w każdej grupie po 2 osoby – 1,19%).

7.1. Gdzie chcesz kontynuować naukę?			
Proszę wskazać jedną odpowiedź.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	W szkole branżowej II stopnia	2	1,19%
	W szkole branżowej II stopnia, a później na studiach licencjackich	0	0,00%
	W szkole branżowej II stopnia, a później na studiach licencjackich i magisterskich	5	2,98%
	Skończyć kurs(y)	2	1,19%

W szkole policealnej	2		1,19%
Na studiach licencjackich/ inżynierskich	12		7,14%
Na studiach licencjackich/ inżynierskich a później magisterskich lub na studiach magisterskich	52		30,95%
Nie wiem	19		11,31%
Inne, jakie?	0		0,00%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 94 / 55,95%			

8. W czym potrzebujesz uzupełnić lub pogłębić wiedzę/kompetencje, aby znaleźć wymarzoną pracę?

Na pytanie odpowiedziało 127 osób (75,60%).

Do najczęściej pojawiających się odpowiedzi należą: znajomość języków obcych (64 osoby – 38,10%), zdobycie wiedzy dotyczącej danego zawodu (57 – 33,93%) oraz praktyczne umiejętności związane z zawodem (51 – 30,36%). Do istotnych czynników przy szukaniu wymarzonej pracy należą również: zdobycie wiedzy dotyczącej efektywnego szukania pracy i pisania CV (32 – 19,05%), poznanie rynku pracy i danej branży (30 – 17,86%), wiedza z zakresu prowadzenia własnej firmy (28 – 16,67%) oraz nabycie kompetencji społecznych (autoprezentacja, komunikacja, współpraca) (22 – 13,10%). Jedna osoba (0,60%) spośród ankietowanych chciałaby porozmawiać z osobą pracującą w wybranym zawodzie. 13 osób (7,74%) nie wskazało żadnej z podanych odpowiedzi.

8. W czym potrzebujesz uzupełnić lub pogłębić wiedzę/kompetencje, aby znaleźć wymarzoną pracę?			
<hr/>			
Można wskazać więcej niż jedną odpowiedź.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Znajomości języków obcych	64	 38,10%
	Praktycznych umiejętności związanych z zawodem	51	 30,36%

Wiedzy z zakresu planowania i prowadzenia własnej firmy	28		16,67%
Kompetencji społecznych – autoprezentacja, komunikacja, współpraca itp.	22		13,10%
Wiedzy, jak i gdzie efektywnie szukać pracy, napisać CV	32		19,05%
Wiedzy z zakresu sytuacji na rynku pracy i w branży związanej w wyuczonym zawodem	30		17,86%
Wiedzy specjalistycznej związanej z zawodem, możliwą do zdobycia na dalszych etapach edukacji	57		33,93%
Nie wiem w czym brakuje mi wiedzy i kompetencji	13		7,74%
Inne, jakie?	1		0,60%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 127 / 75,60%			

Lp.	Treść odpowiedzi (Inne, jakie?)
1	Rozmowa z osobą, która obecnie pracuje w moim przyszłym zawodzie

9. Co jest mocną stroną Twojej szkoły?

Na pytanie odpowiedzi udzieliło 126 osób (75,00%).

Do największych zalet swoich szkół ankietowani zaliczyli: nauczanie przedmiotów ścisłych (38 osób – 22,62%), współpraca z innymi szkołami oraz stypendia i wyjazdy zagraniczne (w każdej grupie po 35 osób – 20,83%), praktyki, staże i współpraca z przedsiębiorcami (33 – 19,64%), inicjatywy i aktywności pozalekcyjne (29 – 17,26%) oraz sport (24 – 14,29%). Najsłabszą stroną okazało się doradztwo zawodowe (12 osób – 7,14%). Spośród innych odpowiedzi pojawia się e-dziennik oraz wybrani nauczyciele.

9. Co jest mocną stroną Twojej szkoły?	
---	--

Proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Praktyki, staże, warsztaty, aktywności pokazujące jak wykorzystać wiedzę w praktyce, współpraca z przedsiębiorcami	33	19,64%
	Współpraca z innymi szkołami, uczelniami	35	20,83%
	Stypendia, wyjazdy zagraniczne dla uczniów	35	20,83%
	Inicjatywy i aktywności pozalekcyjne	29	17,26%
	Nauczanie przedmiotów humanistycznych	22	13,10%
	Nauczanie przedmiotów ścisłych	38	22,62%
	Doradztwo zawodowe	12	7,14%
	Sport, drużyny sportowe	24	14,29%
	Nie wiem	27	16,07%
	Inne, jakie?	7	4,17%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 126 / 75,00%			

Lp.	Treść odpowiedzi (Inne, jakie?)
1	Nic, totalnie nic - ZSNR1, chociaż olewanie uczniów i brak empatii dobrze wychodzi
2	Nauczyciel od biologii
3	Brak mocnej strony
4	Komunikacja przez edziennik
5	Możliwość bycia na bieżąco z wydarzeniami w szkole dzięki edziennikowi
6	Grupa teatralna "preteksty" prowadzona na wysokim poziomie, dzięki zajęciami z osobami z warsztatem, które zajmują się tym zawodowo.
7	Religia

Moduł Rynek pracy

Trzeci moduł „rynek pracy” (pytania 10-19) zawiera pytania o plany zawodowe, problematykę dojazdów do pracy, ocenę atrakcyjności miejsc

pracy, w tym przedsiębiorczości. Młodzież kończąca naukę w szkole średniej dopiero nabywa doświadczenia zawodowego, dlatego pytania o rynek pracy są dostosowane do tych uwarunkowań.

Siedem pierwszych pytań z tego modułu dotyczy ogólnie rynku pracy. W pytaniu o sposób poradzenia sobie w sytuacji problemów ze znalezieniem pracy wplątany jest wątek firm rodzinnych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

10. Gdybyś miał(a) problemy ze znalezieniem odpowiedniej pracy po ukończeniu nauki, to:

Na pytanie odpowiedziało 125 osób (74,40%).

Wśród odpowiedzi dominują dwa kierunki: podjęcie każdej dostępnej pracy (28 osób – 16,67%) oraz kontynuacja nauki (24 – 14,29%). Innymi wariantami brany pod uwagę były: wyjazd do innej miejscowości w poszukiwaniu pracy (23 – 13,69%) lub za granicę (17 – 10,12%), założenie własnej firmy (14 – 8,33%), podjęcie stażu lub praktyk (12 – 7,14%). 3 osoby (1,79%) planuje kontynuować działalność firmy rodzinnej. Jedynie 2 osoby (1,19%) zarejestrowałyby się jako bezrobotni.

10. Gdybyś miał(a) problemy ze znalezieniem odpowiedniej pracy po ukończeniu nauki, to:			
<hr/>			
Proszę wskazać jedną odpowiedź.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Kontynuował(a)bym naukę, zapisał(a)bym się na kursy doształcające	24	14,29%
	Poszłabym/poszedłbym na staż, praktykę	12	7,14%
	Wziąłabym/wziąłbym każdą dostępną pracę	28	16,67%
	Zarejestrował(a)bym się jako bezrobotny/a	2	1,19%

Wyjechał(a)bym za granicę, by szukać/podjąć pracę	17		10,12%
Założył(a)bym własną firmę	14		8,33%
Przeniósłbym/przeniosłaby m się do innej miejscowości, gdzie byłaby praca	23		13,69%
Nie będę miał(a) problemu, bo będę prowadzić firmę rodzinną	3		1,79%
Zrobił(a)bym coś innego, co?	2		1,19%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 125 / 74,40%			

Lp.	Treść odpowiedzi (Zrobił(a)bym coś innego, co?)
1	Nie ma takiej możliwości xd
2	Poszedłbym do grabka

11. Gdzie chciał(a)byś pracować?

Na pytanie odpowiedziało 125 osób (74,40%).

Największa grupa ankietowanych chciałaby pracować w regionie (na terenie województwa mazowieckiego) (39 osób – 23,21%). Kolejnymi rozważanymi lokalizacjami są: zagranica (17 – 10,12%), inne miasto (m.in. Warszawa, Łódź, Gdańsk, Wrocław, Kraków, województwo podlaskie) (15 – 8,93%). Najmniej spośród badanych planuje podjąć pracę w Sokołowie Podlaskim (12 – 7,14%). 23 osoby nie mają zdania na ten temat (13,69%), a 19 jeszcze nie wie (11,31%).

11. Gdzie chciał(a)byś pracować?	
Proszę wskazać jedną odpowiedź.	
Odpowiedzi	Liczba %

	W Sokołowie Podlaskim	12		7,14%
	W regionie (województwie)	39		23,21%
	Za granicą	17		10,12%
	Jest mi to obojętne	23		13,69%
	Nie wiem	19		11,31%
	W innym regionie/ mieście w Polsce - napisz jakim?	15		8,93%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 125 / 74,40%				

Lp.	Treść odpowiedzi (W innym regionie/ mieście w Polsce - napisz jakim?)
1	Warszawa
2	Łódź
3	Województwo mazowieckie/lubelskie
4	warszawa
5	Gdańsk, Ostrołęka
6	Wrocław lub Gdańsk
7	Warszawa, Białystok, okolice przyszłego miejsca zamieszkania, praca zdalna
8	Warszawa
9	Warszawa
10	Kraków/Warszawa/Wrocław
11	Warszawa lub inne
12	Gdańsk
13	Warszawa
14	W województwie Podlaskim
15	Warszawa

12. Gdzie chciał(a)byś mieszkać?

Na pytanie odpowiedziało 125 osób (74,40%).

Podobnie jak w pytaniu 11, najczęściej ankietowanych chce mieszkać w regionie (w województwie mazowieckim) – 40 osób (23,18%). Kolejnym wariantem, najczęściej zaznaczanym, jest inny region w Polsce (m.in. Warszawa, Gdańsk, Łódź, Poznań, Kraków, Chotomów) – 18 osób (10,71%). Następnymi pojawiającymi się wariantami był Sokołów Podlaski (17 – 10,12%) oraz zagranica (16 – 9,52%). 19 osób nie podjęło jeszcze decyzji (11,31%), natomiast dla 15 jest to obojętne (8,93%).

12. Gdzie chciał(a)byś mieszkać?			
Proszę wskazać jedną odpowiedź.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	W Sokołowie Podlaskim	17	10,12%
	W regionie (województwie)	40	23,81%
	Za granicą	16	9,52%
	Jest mi to obojętne	15	8,93%
	Nie wiem	19	11,31%
	W innym regionie/ mieście w Polsce - napisz jakim?	18	10,71%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 125 / 74,40%			

Lp.	Treść odpowiedzi (W innym regionie/ mieście w Polsce - napisz jakim?)
1	Chotomów
2	Łódź
3	Warszawie
4	Województwo mazowieckie/lubelskie
5	warszawa
6	Gdańsk, Ostrołęka
7	Wrocław lub Gdańsk
8	Na okres nauki w mieście, później zdecydowanie wieś
9	Warszawa
10	W Poznaniu/Krakowie
11	Warszawa
12	Kraków/Warszawa/Wrocław
13	Warszawa lub inne
14	Kraków
15	Gdańsk
16	Warszawa
17	W rodzinnym domu na Podlasiu
18	Warszawa

13. Co w największym stopniu decyduje o tym, że w Sokołowie Podlaskim można znaleźć dla siebie dobrą pracę?

Na pytanie odpowiedziało 125 osób (74,40%).

Najwięcej spośród ankietowanych wskazało na powiązania rodzinne i znajomości (60 osób – 35,71%). Kolejnymi decydującymi czynnikami są: przypadek i szczęście (18 – 10,71%) oraz determinacja w szukaniu pracy (17 – 10,12%). Natomiast, jako najmniej decydujące, wskazano: inteligencję i spryt (9 – 5,36%), doświadczenie zawodowe (10 – 5,95%) oraz dobre wykształcenie (11 – 6,55%).

13. Co w największym stopniu decyduje o tym, że w Sokołowie Podlaskim można znaleźć dla siebie dobrą pracę?					
Proszę wskazać jedną odpowiedź.					
	Odpowiedzi	Liczba	%		
	Dobre wykształcenie	11			6,55%
	Doświadczenie zawodowe	10			5,95%
	Inteligencja, spryt	9			5,36%
	Powiązania rodzinne, znajomości	60			35,71%
	Przypadek, szczęście	18			10,71%
	Determinacja, czas poświęcony na szukanie pracy	17			10,12%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 125 / 74,40%					

14. Czego oczekują pracodawcy od młodych pracowników starających się o pracę?

Na pytanie odpowiedziały 122 osoby (72,62%), oceniając przydatność poszczególnych kryteriów.

Według ankietowanych, pracodawcy w największym stopniu oczekują od młodych pracowników: dyspozycyjności i zaangażowania (83 osoby – 49,40%), komunikatywności z umiejętnością pracy zespołowej oraz dobrej prezentacji połączonej z kulturą osobistą (po 74 osoby w każdej odpowiedzi – 44,05%), umiejętności praktycznych (obsługa komputera, prawo jazdy) (69 – 41,07%), samodzielności (65 – 38,69%), znajomości języków obcych (54 – 32,14%) oraz doświadczenia zawodowego (51 – 30,36%).

Jako czynniki raczej oczekiwane najczęściej wskazywano: wyższe wykształcenie (57 osób – 33,93%), znajomość języków obcych (52 – 30,95%), samodzielność i zaradność (50 – 29,76%), kursy i szkolenia (49 – 29,17%), doświadczenie zawodowe (46 – 27,38%) oraz umiejętności praktyczne (45 – 26,79%).

Jako raczej nie oczekiwane ankietowani wskazali: kwalifikacje zdobyte w szkole (36 osób – 21,43%), wyższe wykształcenie (28 – 16,67%), ukończone kursy i szkolenia (24 – 14,29%) oraz niskie wymagania finansowe (23 – 13,69%).

Wśród czynników, których pracodawcy zdecydowanie nie oczekują znalazły się: kwalifikacje zdobyte w szkole oraz niskie wymagania finansowe (po 9 osób – 5,36%) oraz ukończone kursy i szkolenia (5 – 2,98%).

14. Czego oczekują pracodawcy od młodych pracowników starających się o pracę:							
Proszę odnieść się do każdego wiersza wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź.							
	zdecydowanie oczekują	raczej oczekują	raczej nie oczekują	zdecydowanie nie oczekują	nie wiem		
Znajomości języków obcych	54 32,14%	52 30,95%		8 4,76%		2 1,19%	6 3,57%
Umiejętności praktycznych, np. umiejętności obsługi komputera, prawo jazdy	69 41,07%	45 26,79%		4 2,38%		1 0,60%	3 1,79%
Wyższego wykształcenia	27 16,07%	57 33,93%		28 16,67%		2 1,19%	8 4,76%
Kwalifikacji zdobytych w szkole	27 16,07%	43 25,60%		36 21,43%		9 5,36%	7 4,17%
Ukończonych kursów, szkoleń, potwierdzonych certyfikatami, uprawnieniami (zdobytych poza szkołą)	29 17,26%	49 29,17%		24 14,29%		5 2,98%	15 8,93%
Doświadczenia zawodowego	51 30,36%	46 27,38%		15 8,93%		3 1,79%	7 4,17%
Dyspozycyjności, zaangażowania	83 49,40%	34 20,24%		2 1,19%		1 0,60%	2 1,19%
Komunikatywności, umiejętności pracy zespołowej	74 44,05%	41 24,40%		3 1,79%		1 0,60%	3 1,79%
Dobrej prezencji, kultury osobistej	74 44,05%	41 24,40%		1 0,60%		3 1,79%	3 1,79%
Niskich wymagań finansowych	29 17,26%	32 19,05%		23 13,69%		9 5,36%	29 17,26%
Samodzielności, zaradności	65 38,69%	50 29,76%		1 0,60%		3 1,79%	3 1,79%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 122 / 72,62%							

15. Jak oceniasz atrakcyjność poniższych miejsc pracy?

Na pytanie odpowiedziało 120 osób (71,43%). Ankietowani ocenili poszczególne warianty pod kątem ich atrakcyjności.

Do bardzo atrakcyjnych zaliczono: pracę w firmie międzynarodowej (58 osób – 34,52%), własną działalność gospodarczą (47 – 27,98%), pracę w rodzinnej firmie (42 – 25,00%), pracę w dużej firmie (> 250 pracowników) (30 – 17,86%), pracę bez etatu (telepraca, praca zdalna, wolny zawód) (25 – 14,88%).

Wśród atrakcyjnych miejsc pracy ankietowani wskazali: pracę w małej lub średniej firmie (72 osoby – 43,45%), w lokalnej firmie (60 – 35,71%), w dużej firmie (> 250 pracowników) (39 – 23,21%), w administracji lub instytucjach publicznych (38 – 22,62%), własną działalność gospodarczą (37 – 22,02%) oraz pracę bez etatu (36 – 21,43%).

Mało atrakcyjne wydają się dla badanych: praca w administracji i instytucjach publicznych (44 osoby – 26,19%), praca bez etatu (32 – 19,05%), prowadzenie gospodarstwa domowego (31 – 18,45%) oraz praca w dużej firmie (> 250 pracowników) (27 – 16,07%).

Jako nieatrakcyjne wskazano: pracę w rolnictwie (57 osób – 33,93%), prowadzenie gospodarstwa rolnego (45 – 26,79%) oraz pracę bez etatu (17 – 10,12%).

15. Jak oceniasz atrakcyjność poniższych miejsc pracy?						
Proszę odnieść się do każdego wiersza wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź.						
	bardzo atrakcyjne	atrakcyjne	mało atrakcyjne	nieatrakcyjne	nie wiem	
Praca w administracji, instytucjach publicznych	13 7,74%	38 22,62%	44 26,19%	13 7,74%	12 7,14%	
Praca w małej lub średniej firmie	17 10,12%	73 43,45%	15 8,93%	3 1,79%	12 7,14%	
Praca w dużej firmie (powyżej 250 pracowników)	30 17,86%	39 23,21%	27 16,07%	10 5,95%	14 8,33%	
Praca w firmie lokalnej	15 8,93%	60 35,71%	23 13,69%	9 5,36%	13 7,74%	
Praca w firmie rodzinnej	42 25,00%	32 19,05%	19 11,31%	9 5,36%	18 10,71%	
Praca w międzynarodowej firmie	58 34,52%	34 20,24%	13 7,74%	5 2,98%	10 5,95%	

Własna działalność gospodarcza	47 27,98%	37 22,02%	14 8,33%	9 5,36%	13 7,74%
Telepraca, praca zdalna, wolny zawód (freelancer – praca bez etatu)	25 14,88%	36 21,43%	32 19,05%	17 10,12%	10 5,95%
Praca w sektorze pozarządowym (NGO)	8 4,76%	39 23,21%	25 14,88%	15 8,93%	33 19,64%
Praca w rolnictwie	10 5,95%	20 11,90%	21 12,50%	57 33,93%	12 7,14%
Prowadzenie gospodarstwa domowego	7 4,17%	24 14,29%	31 18,45%	45 26,79%	13 7,74%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 120 / 71,43%					

16. Ile czasu jesteś w stanie poświęcić, aby codziennie dojeżdżać do atrakcyjnej pracy?

Na pytanie odpowiedziało 120 osób (71,43%).

Największa grupa badanych wyraża gotowość dojazdu do atrakcyjnej pracy trwającego do 30 min. (65 osób – 38,69%). Następnie: do 60 min. (23 – 13,69%), do 15 min. (6 – 3,57%), do 90 min. (3 – 1,79%) i powyżej 90 min. (1 – 0,60%). Dla 22 osób kwestia ta jest obojętna (13,10%).

16. Ile czasu jesteś w stanie poświęcić, aby codziennie dojeżdżać do atrakcyjnej pracy?			
Proszę wskazać jedną odpowiedź.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	do 15 min.	6	3,57%
	do 30 min.	65	38,69%
	do 60 min.	23	13,69%
	do 90 min.	3	1,79%
	powyżej 90 min.	1	0,60%
	Jest mi to obojętne	22	13,10%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 120 / 71,43%			

17. Czy podjąłeś/podjęłaś już kiedykolwiek pracę, za którą otrzymałeś/aś wynagrodzenie?

Na pytanie odpowiedziało 120 osób (71,43%). Z tego grona twierdząco odpowiedziały 84 osoby (50,00), negatywnie – 36 (21,43%).

17. Czy podjąłeś/podjęłaś już kiedykolwiek pracę, za którą otrzymałeś/aś wynagrodzenie?			
Proszę wskazać jedną odpowiedź.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Tak	84	50,00%
	Nie	36	21,43%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 120 / 71,43%			

17.1. Jakiego typu była to praca?

Na pytanie odpowiedziały 84 osoby (50,00%).

W udzielonych odpowiedziach dominuje praca dorywcza, w tym w okresie wolnym od nauki (64 osoby – 38,10%) oraz w trakcie roku szkolnego (29 – 17,26%). Innymi formami były kolejno: praca stała w pełnym wymiarze godzin (11 - 6,55%), wolontariat (8 – 4,76%), działalność na własny rachunek (7 – 4,17%), staż (6 – 3,57%) oraz praca stała w niepełnym wymiarze godzin (5 – 2,98%).

17.1. Jakiego typu to była praca?			
Możesz wskazać więcej niż jedną odpowiedź.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Praca stała w pełnym wymiarze godzin	11	6,55%
	Praca stała w niepełnym wymiarze godzin	5	2,98%
	Praca dorywcza (w trakcie roku szkolnego)	29	17,26%
	Praca dorywcza w okresie wolnym od nauki – np. w wakacje	64	38,10%
	Staż	6	3,57%
	Wolontariat	8	4,76%
	Działalność na własny rachunek	7	4,17%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 84 / 50,00%			

18. Czy rozważasz prowadzenie własnej działalności gospodarczej?

Na pytanie odpowiedziało 120 osób (71,43%).

Największa grupa respondentów nie ma zdania na ten temat (39 osób – 23,21%). Kolejne odpowiedzi kształtują się następująco: raczej tak (34 – 20,24%), raczej nie (22 – 13,10%), zdecydowanie nie (15 – 8,93%) oraz zdecydowanie tak (12 – 7,14%).

18. Czy rozważasz prowadzenie własnej działalności gospodarczej?					
Proszę wskazać jedną odpowiedź.					
	Odpowiedzi	Liczba	%		
	Zdecydowanie tak	12			7,14%
	Raczej tak	34			20,24%
	Ani tak, ani nie	39			23,21%
	Raczej nie	22			13,10%
	Zdecydowanie nie	15			8,93%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 120 / 71,43%					

18.1. Co i w jakim stopniu skłania/skłoniłoby Ciebie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej?

Na pytanie odpowiedziały 104 osoby (61,90%), wartościując podane czynniki w skali od zdecydowanie skłaniających do zdecydowanie nie skłaniających.

Wśród zdecydowanie skłaniających warunków do prowadzenia własnej działalności gospodarczej respondenci wskazali: posiadanie dobrego pomysłu na biznes oraz niskie podatki i koszty prowadzenia firmy (po 66 osób – 39,29%), posiadanie odpowiednik środków finansowych „na start” (59 – 35,12%), posiadanie odpowiednich predyspozycji i umiejętności oraz wiedzy i doświadczenia w zawodzie (po 58 osób – 34,52%), posiadanie odpowiednich znajomości i kontaktów (z klientami, dostawcami) (56 – 33,33%), dotacje na założenie firmy (55 – 32,74%), posiadany własny lokal/samochód oraz wsparcie instytucji na rzecz młodych przedsiębiorców (po 48 osób – 28,57%).

Czynnikami raczej skłaniającymi do założenia własnej działalności są: trudności znalezienia pracy „u kogoś” (najemnej) i przejęcie istniejącej firmy rodzinnej (po 41 osób dla każdej grupy – 24,40%), mała konkurencja w branży będącej przedmiotem zainteresowania (39 – 23,21%).

Do prowadzenia własnej działalności nie zachęciłyby respondentów: trudności w znalezieniu pracy „u kogoś” (21 osób – 12,50%), posiadany własny lokal lub samochód (18 – 10,71%) oraz mała konkurencja w wybranej branży (11 – 6,55%).

Do założenia działalności gospodarczej zdecydowanie nie skłaniają badanych: przejęcie istniejącej firmy rodzinnej (8 osób – 4,76%), trudności w znalezieniu pracy „u kogoś” (6 – 3,57%), wsparcie instytucji działających

na rzecz młodych przedsiębiorców (5 – 2,98%) oraz posiadanie odpowiednich środków finansowych „na start” (4-2,38%).

Można zauważyć, że kilka czynników pojawia się w podanych odpowiedziach zarówno jako zachęcające, jak również nie zachęcające do założenia własnej działalności gospodarczej, m.in. trudności w znalezieniu pracy „u kogoś” (najemnej), przejęcie istniejącej firmy rodzinnej, wsparcie instytucji działających na rzecz młodych przedsiębiorców, posiadanie odpowiednich środków finansowych „na start”, posiadany własny samochód lub lokal.

18.1. Co i w jakim stopniu skłania/skłoniłoby Ciebie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej?						
Proszę odnieść się do każdego wiersza wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź.						
	zdecydowanie skłoniłoby	raczej skłoniłoby	raczej nie skłoniłoby	zdecydowanie nie skłoniłoby	nie wiem	
Trudności w znalezieniu pracy „u kogoś”/najemnej	23 13,69%	41 24,40%	21 12,50%	6 3,57%	13 7,74%	
Przejęcie istniejącej firmy rodzinnej	41 24,40%	41 24,40%	6 3,57%	8 4,76%	8 4,76%	
Posiadanie dobrego pomysłu na biznes	66 39,29%	25 14,88%	4 2,38%	1 0,60%	8 4,76%	
Posiadanie odpowiedniej wiedzy i doświadczenia w zawodzie	58 34,52%	29 17,26%	10 5,95%	1 0,60%	6 3,57%	
Posiadanie odpowiednich znajomości, kontaktów np. z klientami, dostawcami	56 33,33%	32 19,05%	7 4,17%	1 0,60%	8 4,76%	
Posiadanie odpowiednich predyspozycji, umiejętności	58 34,52%	30 17,86%	6 3,57%	2 1,19%	8 4,76%	
Wsparcie instytucji działających na rzecz młodych przedsiębiorców	48 28,57%	31 18,45%	10 5,95%	5 2,98%	10 5,95%	
Mała konkurencja w branży, która mnie interesuje	43 25,60%	39 23,21%	11 6,55%	3 1,79%	8 4,76%	
Posiadanie odpowiednich środków finansowych „na start”	59 35,12%	29 17,26%	5 2,98%	4 2,38%	7 4,17%	
Dotacje na założenie firmy	55 32,74%	33 19,64%	5 2,98%	2 1,19%	9 5,36%	

Niskie podatki i inne koszty prowadzenia firmy	66 39,29%	27 16,07%	1 0,60%	1 0,60%	9 5,36%
Posiadany przez mnie lub rodzinę lokal, samochód, itp.	48 28,57%	27 16,07%	18 10,71%	2 1,19%	9 5,36%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 104 / 61,90%					

19. Czy Twoja najbliższa rodzina prowadzi firmę rodzinną?

Na pytanie odpowiedzi udzieliło 119 osób (70,83%). Z tej grupy 40 osób (23,81%) odpowiedziało twierdząco, natomiast 79 (47,02%) – zaprzeczyło.

19. Czy Twoja najbliższa rodzina prowadzi firmę rodzinną?			
Proszę wskazać jedną odpowiedź.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Tak	40	23,81%
	Nie	79	47,02%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 119 / 70,83%			

19.1. Czy twoja rodzina oczekuje, że podejmiesz pracę w firmie rodzinnej?

Na pytanie odpowiedzi udzieliło 40 osób (23,81%). Z tej grupy 5 osób (2,98%) odpowiedziało twierdząco, 25 (14,88%) – przecząco, natomiast 10 (5,95%) nie zna odpowiedzi.

19.1. Czy Twoja rodzina oczekuje, że podejmiesz pracę w firmie rodzinnej?			
Proszę wskazać jedną odpowiedź.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Tak	5	2,98%
	Nie	25	14,88%
	Nie wiem	10	5,95%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 40 / 23,81%			

19.2. Czy zamierzasz przejąć lub pracować w Waszej firmie rodzinnej?

Na pytanie odpowiedziało 39 osób (23,21%). Twierdzącą odpowiedź podało 6 osób (3,57%), przeczącą – 16 (9,52%). Najwięcej, 17 osób (10,12%), nie znało jeszcze odpowiedzi na powyższe pytanie.

19.2. Czy zamierzasz przejąć lub pracować w Waszej firmie rodzinnej?					
Proszę wskazać jedną odpowiedź.					
	Odpowiedzi	Liczba	%		
	Tak	6			3,57%
	Nie	16			9,52%
	Nie wiem	17			10,12%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 39 / 23,21%					

Moduł Aktywność życiowa

Czwarty moduł „aktywność życiowa” (pytania 20-23) zawiera pytania odnoszące się nie tylko do aktywności, ale także do postaw i wartości życiowych.

20. W jakim stopniu masz zaufanie do:

Na pytanie odpowiedziało 118 osób (70,24%), które miały podać swój stopień zaufania do poszczególnych podanych grup.

Całkowitym zaufaniem badanych cieszy się przede wszystkim rodzina (92 osoby – 54,76%). Wśród innych najczęściej występujących odpowiedzi pojawili się: nauczyciele ze szkoły (21 – 12,50%) oraz kapłani z parafii (15 – 8,93%).

Ograniczone zaufanie badanych mają: osoby, z którymi się uczą/pracują (86 osób – 51,19%), sąsiedzi i znajomi (81 – 48,21%), nauczyciele ze szkoły (64 – 38,10%), lokalni przedsiębiorcy (58 – 34,52%), pracownicy instytucji i służb publicznych (54 – 32,14%) oraz przedsiębiorcy z kapitałem zagranicznym (firmy międzynarodowe) (51 – 30,36%).

Respondenci nie mają zaufania do: lokalnych społeczników (48 osób – 28,57%), kapłanów z parafii oraz radnych Miasta Sokołów Podlaski (po 44 w każdej grupie – 26,19%), burmistrza (42 – 25,00%), przedsiębiorców z kapitałem zagranicznym (22,02%), pracowników instytucji i służb publicznych (36 – 21,43%).

20. W jakim stopniu masz zaufanie do:					
Proszę odnieść się do każdego wiersza wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź.					
		całkowite zaufanie	ograniczone zaufanie	nie mam zaufania	trudno powiedzieć

Rodziny	92 54,76%	20 11,90%	2 1,19%	5 2,98%
Sąsiadów i znajomych	9 5,36%	81 48,21%	21 12,50%	8 4,76%
Osób, z którymi pracujesz/uczysz się	10 5,95%	86 51,19%	14 8,33%	9 5,36%
Nauczycieli z Twojej szkoły	21 12,50%	64 38,10%	22 13,10%	12 7,14%
Kapłanów z Twojej parafii	15 8,93%	40 23,81%	44 26,19%	20 11,90%
Lokalnych społeczników	4 2,38%	43 25,60%	48 28,57%	24 14,29%
Pracowników instytucji, służb publicznych	13 7,74%	54 32,14%	36 21,43%	16 9,52%
Lokalnych przedsiębiorców	8 4,76%	58 34,52%	32 19,05%	21 12,50%
Przedsiębiorców z kapitałem zagranicznym/firm międzynarodowych	7 4,17%	51 30,36%	37 22,02%	24 14,29%
Burmistrza/Prezydenta Miasta	6 3,57%	44 26,19%	42 25,00%	27 16,07%
Radnych Miasta Sokołów Podlaski	6 3,57%	42 25,00%	44 26,19%	27 16,07%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 118 / 70,24%				

21. Czy i w jaki sposób spędzałeś/aś czas wolny poza szkołą w ostatni weekend w Sokołowie Podlaskim?

Na pytanie odpowiedziało 118 osób (70,24%).

Do najczęściej padających odpowiedzi należą: w domu (66 osób – 39,29%), spacerując (32 – 19,05%) oraz „na podwórku” (pod blokiem, na osiedlu) (30 – 17,86%). Innymi częstymi sposobami spędzania wolnego czasu są: nauka (25 – 14,88%), praca zarobkowa oraz zakupy (po 15 – 8,93%), sport (14 – 8,33%) oraz kino (pub, restauracja) (12 – 7,14%).

Do najmniej popularnych form spędzania wolnego czasu należą: odbywanie stażu (2 osoby – 1,19%), udzielanie się w organizacjach społecznych (3 –

1,79%), uczestnictwo w wydarzeniach sportowych/kulturalnych oraz w grupach zainteresowań (po 4 – 2,38%).

21. Czy i w jaki sposób spędziłeś/aś czas wolny poza szkołą w ostatni weekend w Sokołowie Podlaskim?			
Możesz wskazać więcej niż jedną odpowiedź.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Uczestnicząc w wydarzeniach sportowych lub kulturalnych	4	2,38%
	"Na podwórku", pod blokiem, na osiedlu	30	17,86%
	Na nauce, lekcjach dodatkowych, kursach	25	14,88%
	Pracując zarobkowo	15	8,93%
	Odbywając staż	2	1,19%
	Udzielając się w organizacjach społecznych	3	1,79%
	Uczestnicząc w grupach zainteresowań	4	2,38%
	W kinie/publie/restauracji itp.	12	7,14%
	Na zakupach, w galerii handlowej	15	8,93%
	Spacerując	32	19,05%
	Uprawiając sport	14	8,33%
	Na wycieczce	7	4,17%
	W domu	66	39,29%
	Inne, jakie?	7	4,17%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 118 / 70,24%			

Lp.	Treść odpowiedzi (Inne, jakie?)
1...	

2	W domu w innym mieście
3	To istnieje coś poza nauką? Halo czas wolny przecież nie istnieje.
4	Spotykając się z znajomymi
5	ze znajomymi
6	Nie było mnie w Sokołowie
7	Robota robota łogien

22. Jeżeli spędzasz czas wolny w ciągu roku szkolnego poza Sokołowem Podlaskim, to najczęściej w jaki sposób?

Na pytanie odpowiedziało 118 osób (70,24%).

Do najbardziej popularnych form spędzania wolnego czasu podczas roku szkolnego należą: zakupy (51 osób – 30,36%), kino (pub, restauracja) (45 – 26,79%), spacer (41 – 24,40%), wycieczka (35 – 20,83%), uprawianie sportu (30 – 17,86%), praca zarobkowa (26 – 15,48%). Natomiast jako najmniej popularne podano: odbywanie stażu (4 osoby – 2,38%), udzielanie się w organizacjach społecznych (8 – 4,76%), uczestnictwo w grupach zainteresowań (10 – 5,95%).

Wśród innych form spędzania wolnego czasu, nie podanych w pytaniu, ankietowani podali przebywanie w domu lub ze znajomymi.

22. Jeżeli spędzasz czas wolny w ciągu roku szkolnego poza Sokołowem Podlaskim, to najczęściej w jaki sposób?			
Możesz wskazać więcej niż jedną odpowiedź.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Uczestnicząc w wydarzeniach sportowych lub kulturalnych	17	10,12%
	Na nauce, lekcjach dodatkowych, kursach	17	10,12%
	Pracując zarobkowo	26	15,48%
	Odbywając staż	4	2,38%

Udzielając się w organizacjach społecznych	8		4,76%
Uczestnicząc w grupach zainteresowań	10		5,95%
W kinie/pubie/restauracji itp.	45		26,79%
Na zakupach, w galerii handlowej	51		30,36%
Spacerując	41		24,40%
Uprawiając sport	30		17,86%
Na wycieczce	35		20,83%
Inne, jakie?	14		8,33%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 118 / 70,24%			

Lp.	Treść odpowiedzi (Inne, jakie?)
1	W klubach
2	Mieszkam poza Sokołowem
3	W domu
4	Tylko nauka nic poza tym pamiętajcie!!
5	W domu
6	na wsi
7	w domu
8	U znajomych
9	Nie robię tego
10	weekend za granica
11	ze znajomymi
12	odwiedzając rodzinę
13	Dyskoteki, zabawy
14	Robota robota łogien

23. Które z poniższych aspektów życia są dla Ciebie najważniejsze?

Na pytanie odpowiedziało 117 osób (69,64%).

Ponad połowa respondentów jako najważniejszy wskazała na rodzinę, małżeństwo i dzieci (97 osób – 57,74%). Do kolejnych istotnych aspektów życia badanych należą: dobrobyt i stabilność finansowa (63 osoby –

37,50%), spokojne życie (57 – 33,93%), znajomi i przyjaciele (49 – 29,17%), praca zgodna z zainteresowaniami (48 – 28,57%).

Wśród najmniej istotnych pojawiły się: aktywność społeczna (bycie użytecznym dla innych) oraz sława i posiadanie władzy (po 7 osób – 4,17%), osiągnięcie sukcesu w nauce/sztuce (13 – 7,74%), rozrywkowe życie/podróże (30 – 17,86%).

23. Które z poniższych aspektów życia są dla Ciebie najważniejsze?			
Proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi.			
	Odpowiedzi	Liczba	%
	Rodzina, małżeństwo, dzieci	97	57,74%
	Znajomi i przyjaciele	49	29,17%
	Spokojne życie bez kłopotów, konfliktów	57	33,93%
	Dobrobyt, stabilność finansowa i niezależność ekonomiczna	63	37,50%
	Praca zgodna z zainteresowaniami	48	28,57%
	Aktywność społeczna, bycie użytecznym dla innych	7	4,17%
	Życie barwne, pełne rozrywek, podróże, bogate życie towarzyskie	30	17,86%
	Osiągnięcie sukcesu w dziedzinie nauki lub sztuki	13	7,74%
	Sława, zdobycie i posiadanie władzy/wpływu	7	4,17%
Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 117 / 69,64%			

Podsumowanie – wnioski z badania

Na ogólnie postawione pytanie, dotyczące „Dla kogo Sokołów Podlaski jest dobrym miejscem do życia i rozwoju?” - ponad połowa ankietowanych uznała, że miasto Sokołów nie jest dobrym miejscem do życia i rozwoju dla tej grupy wiekowej jaką są absolwenci szkół ponadpodstawowych, czy też studenci.

Jednocześnie ponad połowa ankietowanych wskazała, że w mieście najlepiej żyje się osobom starszym, dzieciom, czy rodzinom z dziećmi.

Wyniki pytań bardziej szczegółowych, dotyczących różnych aspektów życia w mieście Sokołów Podlaski, wskazują jednak zadowolenie z ogólnej jakości życia.

Młodzi ludzie wskazują wiele czynników, które zachęcają ich do pozostania w Sokołowie. Są to relacje z przyjaciółmi i znajomymi, czy też wysoki poziom bezpieczeństwa w mieście – na co wskazuje ponad połowa młodzieży, a w dalszej kolejności jakość powietrza, estetyka miasta, oferta kulturalna i sportowa, atrakcyjność terenów rekreacyjnych, więzi rodzinne oraz relacje z sąsiadami.

Występują także czynniki, które ludzi młodych zniechęcają do pozostania w mieście.

I należą do nich: możliwości do kontynuowania nauki, atrakcyjność ofert pracy, wysokość zarobków, komunikacja w mieście (wszystkie aspekty wskazuje ponad połowa ankietowanych), a w dalszej kolejności oferta rozrywkowa i komercyjna, warunki do otwarcia i prowadzenia własnej firmy, atrakcyjność terenów rekreacyjnych. Co ciekawe skomunikowanie z większymi miastami jest wskazywane jako pozytyw ale i bariera.

Cechami charakterystycznymi i wyróżnikami, czy symbolami miasta Sokołowa, na które wskazuje ankietowana młodzież są: Zakłady Mięsne „Sokołów”, Cukrownia, dom rodzinny oraz przyjaciele, Zespół Pieśni i Tańca „Sokołowianie” oraz Sokołowski Ośrodek Kultury, Plac ks. Brzóska wraz z dbałością o pamięć narodową i tradycję, sieć sklepów Topaz, bliskość natury.

Ankietowani mają swoje marzenia związane z miastem i wymieniają życzenia dotyczące Sokołowa.

Najczęściej wskazują na: stworzenie miejsc do spotkań (kawiarni, miejsc na grilla, tworzenie łąk kwiatowych), obwodnica i poprawa stanu dróg, rozwój komunikacji miejskiej i podmiejskiej, lepsze zarobki, budowa lodowiska, aquaparku i zalewu, inwestowanie w młodych ludzi, rozwój szkolnictwa wyższego, większy nacisk na ochronę środowiska (recykling

śmieci, monitorowanie jakości powietrza, egzekwowanie przepisów dot. jakości paliw spalanych w piecach i eliminacja „kopciuchów”), większa tolerancja wśród lokalnej społeczności.

W module "edukacja" ankietowani dzielą się swoimi poglądami i wskazują, że planują kontynuować naukę i jednocześnie podjąć pracę (największa grupa) lub skupić się na kontynuacji nauki. Pozostałe osoby chciałyby podjąć pracę lub jeszcze nie zdecydowało.

Ankietowani przy wyborze dalszej drogi życiowej polegają na sugestiach i opiniach rodziny i znajomych (w największym stopniu).

Aby znaleźć wymarzoną pracę potrzebują uzupełnić lub pogłębić wiedzę lub kompetencje o: znajomość języków obcych, zdobycie wiedzy dotyczącej danego zawodu oraz praktyczne umiejętności związane z zawodem. Do istotnych czynników przy szukaniu wymarzonej pracy należą również: zdobycie wiedzy dotyczącej efektywnego szukania pracy i pisania CV, poznanie rynku pracy i danej branży, wiedza z zakresu prowadzenia własnej firmy oraz nabycie kompetencji społecznych (autoprezentacja, komunikacja, współpraca).

Ankietowani na ogół pozytywnie oceniają poziom kształcenia szkół w mieście. Jako przymioty swoich szkół ankietowani wymieniają: nauczanie przedmiotów ścisłych, współpraca z innymi szkołami oraz stypendia i wyjazdy zagraniczne, praktyki, staże i współpraca z przedsiębiorcami, inicjatywy i aktywności pozalekcyjne oraz sport. Jako niedoskonałości oceniają: doradztwo zawodowe, niektórych nauczycieli i e-dziennik.

W module "rynek pracy" ankietowana młodzież odpowiedziała, że w sytuacji problemów ze znalezieniem odpowiedniej pracy po ukończeniu nauki, podjęłaby każdą dostępną pracę oraz kontynuowałaby naukę. Ewentualnościami jakie wskazują byłyby wyjazdy do innej miejscowości w poszukiwaniu pracy lub za granicę, założenie własnej firmy, podjęcie stażu lub praktyk. Najmniej osób planuje kontynuować działalność firmy rodzinnej lub zarejestrować się jako bezrobotni.

Niestety ankietowani nie wiążą swojej przyszłości z rynkiem pracy w Sokołowie. Dużo osób chce pracować w regionie, wyjechać za granicę lub wyjechać do dużego miasta. Przyczyn takiej decyzji należy upatrywać w odpowiedzi na kolejne pytanie gdzie młodzież dzieli się swoimi poglądami w zakresie co decyduje o tym, że w Sokołowie Podlaskim można znaleźć dla siebie dobrą pracę?

Otóż ankietowani wskazują na powiązania rodzinne i znajomości, przypadek i szczęście a także na determinację w szukaniu pracy na przeciwnym biegunie wskazano: inteligencję i spryt, doświadczenie zawodowe oraz dobre wykształcenie.

Z kolei biorąc pod uwagę bardzo atrakcyjne miejsca pracy młodzież wskazuje pracę w firmie międzynarodowej, własną działalność gospodarczą, pracę w rodzinnej firmie, pracę w dużej firmie. Jako nieatrakcyjne wskazano: pracę w rolnictwie, prowadzenie gospodarstwa rolnego. Tyle samo osób wskazało pracę bez etatu jako bardzo atrakcyjną, jak i mało atrakcyjną.

Okolo jedna piąta ankietowanych byłaby skłonna prowadzić działalność gospodarczą i taki sam procent rodziców młodzieży posiada firmę rodzinną. Jednak liczba osób, które skłonne byłoby kontynuować prowadzenie takiej firmy jest niewielka.

Odpowiedzi takiego podejścia należy szukać w odpowiedziach na kolejne pytanie co skłania lub zniechęca do prowadzenia działalności gospodarczej. Ankietowanych zdecydowanie skłaniałoby posiadanie dobrego pomysłu na biznes oraz niskie podatki i koszty prowadzenia firmy, posiadanie odpowiednich środków finansowych „na start”, posiadanie odpowiednich predyspozycji i umiejętności oraz wiedzy i doświadczenia w zawodzie, posiadanie odpowiednich znajomości i kontaktów (z klientami, dostawcami, dotacje na założenie firmy, posiadany własny lokal/samochód oraz wsparcie instytucji na rzecz młodych przedsiębiorców.

Zatem do najbardziej doskwierających problemów sfery społeczno-gospodarczej należy zaliczyć: małą przedsiębiorczość oraz nieatrakcyjne miejsca pracy, niewystarczającą ofertę spędzania wolnego czasu, małą aktywizację społeczności lokalnej.

Dzięki результатам badania ankietowego można pokusić się o nakreślenie obrazu Miasta. Miasto Sokołów, co podkreślają ankietowani, uznając to za atut, jest miastem przyjaznym ze względu na relacje z przyjaciółmi i znajomymi, więzi rodzinne, bezpieczeństwo w mieście, jakość powietrza, estetykę miasta, ofertę kulturalną i sportową, skomunikowanie z większymi miastami, atrakcyjność terenów rekreacyjnych oraz relacje z sąsiadami.

Mimo tych wszystkich pozytywnych cech i tak młodzi deklarują, że opuszczają Sokołów Podlaski. I wymieniają przyczyny: brak możliwości do kontynuowania nauki, mało atrakcyjne oferty pracy, wysokość zarobków, komunikacja w mieście, oferta rozrywkowa i komercyjna, warunki do otwarcia i prowadzenia własnej firmy, atrakcyjność terenów rekreacyjnych, skomunikowanie z większymi miastami.

Mimo dobrego postrzegania miasta młodzi ankietowani wskazują, iż miasto jest bardziej przyjazne dla rodzin z dziećmi i osób starszych, niż dla nich samych. Badani cenią sobie to, że mieszkają w Mieście z powodu dobrej atmosfery do życia, braku problemów wielkich miast, ciszy i spokoju. Jednak mieszkańcom, którzy patrzą przez pryzmat codziennego życia,

doskwiera brak infrastruktury spędzania wolnego czasu – miejsc spotkań z ofertą dla dzieci, młodzieży, lodowiska, obwodnicy, czy zalewu.

Respondenci negatywnie oceniają dostępność miejsc pracy, obraz lokalnego rynku pracy. Według opinii badanych niełatwo jest założyć i prowadzić działalność gospodarczą w Mieście. Kolejnym ważnym dla ankietowanych problemem, oprócz rynku pracy i braku infrastruktury wolnego czasu, jest problem infrastruktury drogowej. Zwracano uwagę na potrzebę odbudowy zniszczonych dróg oraz budowę obwodnicy.

Ankietowani nie są także zadowoleni z transportu publicznego obsługującego tereny miasta oraz poza miastem.

Potwierdzenie przedstawionej sytuacji Miasta opartej na rezultatach ankiet, można dostrzec w wybranych wskaźnikach Monitora Rozwoju Lokalnego:

Wskaźniki - Przedsiębiorczość i aktywność mieszkańców

- wskaźnik - liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców - zarówno wskaźnik standaryzowany, jak i dynamika są na minusie;

- wskaźnik - liczba podmiotów gospodarczych wyrejestrowanych z REGON na 1000 mieszkańców – średnia trzyletnia – wskaźnik jest na plusie i wynosi prawie 1, dynamika jest wysoka 0,47; ubywa przedsiębiorców.

- wskaźnik - różnica liczby mieszkańców w wieku 10-24 i 50-64 lat na 1000 mieszkańców gminy - wskaźnik standaryzowany jest na plusie, ale dynamika na minusie,

- wskaźnik - udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem (w %) – średnia trzyletnia – wskaźnik jest powyżej średniej grupy porównawczej, ale spada, dynamika jest na minusie.

Dlaczego spada wartość potencjału i konkurencyjności lokalnej gospodarki miasta Sokołów Podlaski? Przyczyn należy szukać w barierach, jakie mogą powstrzymywać rozwój tych wartości. Będą to bariery ekonomiczne, społeczne, a także techniczne i technologiczne.

Bariery ekonomiczne wynikają z braku kapitału, środków finansowych, jak i majątku rzeczowego, niewystarczającego poziomu produkcji.

Na bariery społeczne składają się niekorzystne wartości demograficzne regionu. I w przypadku Sokołowa będzie to wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym, a także ujemne saldo migracji ludności z terenu regionu, jak też niski poziom przedsiębiorczości, innowacyjności, niskie kwalifikacje, czy też niskie płace.

Bariery techniczne i technologiczne w naszym mieście są związane przede wszystkim z niskim zainteresowaniem przedsiębiorstw innowacjami technologicznymi, niewielkim nasyceniu regionu przemysłem, czy też

niewystarczającą dostępnością infrastruktury technicznej. Przykładem negatywnych zmian w mieście na przestrzeni ostatnich lat, które w dużej mierze odcisnęły piętno na potencjale regionu jest likwidacja dużego przedsiębiorstwa Cukrownia Sokołów, również likwidacja zakładu pracy Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Sokołowie Podlaskim, jak też likwidacja połączeń kolejowych na trasie Ostrołęka - Sokołów Podlaski - Siedlce, które przez lata stanowiły o sile naszej gospodarki. Wskutek tych zmian znacznie ograniczyła się liczba dostępnych miejsc pracy. Miasto Sokołów Podlaski podjęło działania mające na celu przywrócenie miastu funkcji znaczącego ośrodka produkcyjno-usługowego. Powstały tereny inwestycyjne - Park Przemysłowy, na terenach dawnej Cukrowni. Obecnie brakuje jednak inwestora strategicznego, który stworzy kilkaset miejsc pracy. Park Przemysłowy cały czas rozwija się, a plany inwestycyjne podmiotów gospodarczych, które zlokalizowały swoją działalność na terenie PP jest obiecująca i w przyszłości przełoży się na wyższe wpływy do budżetu miasta.

I kolejne dane z MRL – Liczba i struktura wieku mieszkańców
Wyróżnić możemy wybrane wskaźniki, które potwierdzają wyniki ankiet:

- wskaźnik - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – wskaźnik jest na plusie, dynamika rośnie. Wartość nominalna tego wskaźnika jest poniżej średniej i mediany w grupie porównawczej.
- wskaźnik - saldo migracji na 1000 osób (średnia 3-letnia) – wskaźnik standaryzowany i dynamika są dodatnie. Sokołów ma wartość wyższą niż średnia i mediana 100 miast.
- wskaźnik - saldo migracji osób w wieku 15-39 lat na 1000 osób – wskaźnik jest na plusie, ale dynamika jest ujemna. Wartość zarówno dla Sokołowa, jak mediana i średnia grupy są wartością ujemną. Jednak wartość dla Sokołowa jest powyżej obu wartości dla grupy.

Ogółem liczba ludności zwiększa się; niski jest natomiast wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym w stosunku do produkcyjnego, natomiast jest wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym. Przyrost naturalny jest dodatni i rośnie, tzn., że rodzą się dzieci; także wskaźnik dzietności kobiet jest wysoki. Ogółem duże jest saldo migracji mieszkańców; obniża się natomiast migracja w przedziale wieku 15-39 lat.

Przyrost naturalny w Sokołowie jest wyższy niż średnio wśród ludności miejskiej w kraju, choć ta korzystna różnica zmniejsza się. Dzieci i młodzież do 19 roku życia stanowią około 25% wszystkich mieszkańców, średnio w miastach blisko 22%. Mimo wysokiej liczebności mieszkańców najmłodszych i niskiej roczników najstarszych struktura demograficzna Sokołowa budzi niepokój. Z Sokołowa wyjeżdżają młodzi ludzie w wieku

produkcyjnym (do 34 roku życia), przede wszystkim mężczyźni i te grupy są mniej liczne niż średnio w kraju wśród ludności miejskiej w kraju. Wyraźny ubytek osób z tych roczników może mieć bardzo niekorzystne następstwa demograficzne. Z pewnością niekorzystnie wpływa też na przeciętną jakość populacji w wieku produkcyjnym (wyjeżdżają lepiej wykształceni i bardziej przedsiębiorczy). Ma także poważne skutki ekonomiczne: ponoszone koszty wykształcenia i wychowania młodszych roczników nie są następnie dyskontowane przez miasto.